

Vzdělávací materiál projektu Zlepšení podmínek výuky v ZŠ Sloup

Název vzdělávacího materiálu	Josef Kajetán Tyl
Anotace	Pracovní list k práci s textem, jejichž autorem je J. K. Tyl. Jedná se o časopis Květy a slova české hymny.
Autor	Mgr. Renata Kulíšková
Jazyk	Český jazyk
Očekávaný výstup	Žák si prohloubí znalosti o době českého národního obrození.
Třída	8. – 9.

Josef Kajetán Tyl

Josef Kajetán Tyl žil v letech 1808 až 1856. Patří mezi významné české dramatiky a spisovatele. Byl jednou z předních postav českého národního obrození. Do českých dějin se zapsal jako autor slov české státní hymny a redaktor časopisu Květy.

1, Prohlédněte si úvodní stranu 1. čísla časopisu a pak si přečtete úvodní báseň.

KWĚTY ČESKÉ.

Čistý zábavné pro všeliký stav.

Medením a nátladem

JANA HOST. POSPĚŠILA,

činného a národního básně, českého literárního komanditý spolupráce náruží
přijímá se všude, každého čísla dezerce na panství hraběcí.

První roční běh.

1834.

W Praze a w Hradci Králové.

KWĚTY ČESKÉ.

Číslo 1.

Dne 2. ledna.

1834.

K w ě t y č e s k é .

Kdy se gabloň z gara w střebro šatj,
Sadů raucho kdy se zelená;
Kroljnkům gde doba milená,
Čaka gegich w štědrý podzim platj.

Rázi dokud wedro neutratj,
Dokud holka eudně plamená,
Ňádra pluá, ljece zbarwená:
Diwnau zářj svět se kol nj zlatj.

W newyvážný důl ge s nebes krása
Rozprostřena zemskau dolinau,
Bud' zisk gegj rozkoš gen, bud' spása.

Neywnadnějšj ale očjm světů
Obgewj se krása hodinau
W prwnjm rozwinutj swém a kwětu.

Kdožby wěrnau newzdal službu vlastem,
Zkwětlým už a nebo wpaupěli —
Kdožby nepomáhal gegich slastem?

Pro matku bud' bedro opásáno,
Krew i tělo hbité k obětí,
Synem darů neylepšjch bud' dáno.

Nám i rez ať pewné přílby sžjrá,
Strog se duch gen vlasti k poslužj;
K potřebám se statně otuži,
Slabý mezjnč české umky swjrá.

W tahu swém ať léčných kwětů sbjrá,
Ku pospása těžkých nedužj,
Wděčný sobě národ zadlužj,
S něhož posměch eizozemců stjrá.

Kauzelné gsau, rozmanité sady,
Gimiž lidský duch se proletá;
Niwa hustým kwjtm posetá,
Z růžj, lilij tu skwělé hrady.

Wšak i klamné gsau těch kwětů wnady,
Z nich i zkáza kytku upletá;
Ruka hledá, hloubá, odmetá,
Noha zatjm tlápe mezi haďy.

W stobarewné řjši obraznosti
Těžko wolit kwěty u wěnce
Ruce gedné — všechněm ku platnosti.

Gednoť oko barwu gednu ljbj,
Kde wšak maudrý kruce spolčenece,
Krásné djlo národu se sljbj.

Wěrných podeyte si ramen, bratřj!
K silné, spasitelné gednotě,
Slowák, Čech i Morawan k nj patřj.

Gedenť gazyk naše srdce pogj,
Ač už drahně tonul w cizotě —
Hled'mež, ať se w trupel nerozdwoj!

Nechme sljdoých, zahraničných letů,
Doma roli máme bohatau;
Nad nj bděmež pečj rozňatan
Národům swým nowau na poswětu.

Zdárné plody užaslému swětu
Poskytnem pak pilj sepiatau;
Powěst rodů bude odpłatan
Wěrným pěstitelům „Českých kwětů.“
Tyl Hornjk.

2, Vypracujte zadané úkoly:

1. Proč se v názvu časopisu objevilo slovo české?
2. Odkdy je časopis vydáván?
3. Ve kterých městech se časopis vydává?
4. Je časopis určen pro určitou vrstvu obyvatel?
5. Po přečtení básně vypiš tři odlišnosti od dnešního pravopisu.
6. O čem báseň pojednává?

3, J. K. Tyl je autorem divadelní hry *Fidlovačka aneb Žádný hněv a žádná rvačka*, ve které poprvé zazněla píseň *Kde domov můj*. Autorem hudby je František Škroup. Jako státní hymna se používá pouze první sloka písně. Doplňte text na vynechaná místa. Náповědu máte pouze pro druhou sloku písně (kraj, síla, domov, Čech, duše, plémě)

1. sloka

Kde ..... můj,
Kde ..... můj?
..... hučí po .....,
Bory ..... po .....
V ..... stkví se ..... květ –
..... ráj to na .....!
A to je ta ..... země -
země ..... - ..... můj.
Země ..... - ..... můj!

2. sloka

Kde ..... můj,
Kde ..... můj!
Znáte v ..... bohumilém
tiché ..... v těle čilém,
..... mysl, vznik a zdar
a tu ....., vzdoru zmar?
To je Čechů slavné .....,
mezi ..... - domov můj,
mezi ..... - domov můj!

Řešení

1. Proč se v názvu časopisu objevilo slovo české?

V době národního obrození byly vydávány hlavně německé tiskopisy. Autoři tak chtěli zdůraznit, že se jedná o česky psaný časopis.

2. Odkdy je časopis vydáván?

Časopis je vydáván od ledna 1834.

3. Ve kterých městech se časopis vydává?

Květy jsou vydávány v Praze a v Hradci Králové.

4. Je časopis určen pro určitou vrstvu obyvatel?

Na přední straně si můžeme přečíst, že se jedná o časopis pro všeliký stav, tedy pro všechny.

5. Po přečtení básně vypiš pět odlišností od dnešního pravopisu.

Místo *j* se používá *g* (gabloň, gara, obgewj). Místo *í* se používá *j* (střjbro, šatj, stjrá). Místo *v* se používá *w* (wedro, newzdal, wšak). Místo *ou* se používá *au* (sepiatau, odplatau, maudrý)

6. O čem báseň pojednává?

V duchu národního obrození povzbuzuje český národ, aby neuvadl, ale pozvedal českou tvorbu a jednotu mezi Čechy, Moravany a Slováky.

1. sloka

Kde domov můj,

Kde domov můj?

Voda hučí po lučinách,

Bory šumí po skalinách.

V sadě stkví se jara květ –

zemský ráj to na pohled!

A to je ta krásná země -

země česká - domov můj.

Země česká - domov můj!

2. sloka

Kde domov můj,

Kde domov můj!

Znáte v kraji bohumilém

tiché duše v těle čilém,

jasnou mysl, vznik a zdar

a tu sílu, vzdoru zmar?

To je Čechů slavné plémě,

mezi Čechy- domov můj,

mezi Čechy - domov můj!

Zdroj:

Týdeník Květy. Č. 2 (leden 2004). Praha: Sanoma Media Praha s.r.o., 2004. Vychází týdně. ISSN 0862-898X.